

Doesburg, 22 januari 2022

College van B&W, gemeenteraadsfracties Doesburg
Philippus Gastelaarsstraat 2
6981 BH Doesburg

Onderwerp: Onoverkoombare obstakels voor de Doesburgse inclusie.

Geachte lezer,

Dit uitgebreide schrijven behelst de belangrijkste pijnpunten in het gemeentebestuur van Doesburg, waarvan de SGRD vindt dat het niet goed gaat voor onze doelgroep. Op het gebied van inclusie, WMO, het beleid voor chronisch zieken en gehandicapten waar zo fors op bezuinigd wordt. De rek is eruit bij de mensen, ook mensen met een beperking hebben recht op een volwaardig leven en moeten kunnen participeren in de maatschappij. Daarom heeft de SGRD dit document opgesteld om u op de hoogte te brengen van in de ogen van de SGRD onoverkoombare obstakels voor een inclusief Doesburg.

Medisch afval

Naar aanleiding van het besluit van het College om per 1 juli 2022 de medische afvalroute te beëindigen, en daaraan voorafgaand de vragen over een medisch afvalcontainer bij Grotenhuys, is het tijd enige onduidelijkheden, dan wel onjuistheden aan de orde te stellen.

Wisselend wordt gesproken over medisch afval en over incontinentie-afval. Het laatste wordt in diverse ambtelijke stukken ook aangeduid als 'incontinentie-luiers'. In beantwoording van vragen uit de raad verwijst de gemeente naar het besluit uit 2019 over de ondergrondse containers voor restafval. Daarmee wordt gesuggereerd dat medisch afval gelijk is aan restafval.

In deze discussie zijn twee zaken van belang:

Wat is medisch afval

Wat zijn de gevolgen van het College-besluit voor mensen met een beperking

Wat is medisch afval?

Mensen met een beperking en/of chronische aandoening gebruiken allerlei medische middelen. De resten daarvan worden medisch afval genoemd en kenmerken zich door de resten van medicijnen of chemische stoffen die erin achtergebleven zijn na gebruik. Het meest bekend zijn de grote hoeveelheden afval die ziekenhuizen produceren, maar hetzelfde soort afval komt bij zelfstandig wonende inwoners voor. We hebben het o.a. over:

Injectiespuiten van insuline en andere geneesmiddelen

Stoma materiaal zowel ileo-, urine- als colostoma

Gebruikte verbandmiddelen

Incontinentiemateriaal waaronder luiers en onderleggers (het betreft hier geen babyluiers)

Vervangbare onderdelen van braces, orthoses en protheses

Het is niet voor niets dat er aan het verwerken van medisch afval hoge eisen worden gesteld. Al het materiaal bevat medicijnresten en sporen van chemische middelen. Wetgeving stelt eisen aan de verwerking ervan (Risicohoudend Medisch Afval). We vinden het heel normaal dat het medisch afval uit ziekenhuizen met de grootste zorg wordt afgevoerd en verwerkt. Maar in feite is het medisch afval van de zelfstandig wonende burger in vele opzichten hetzelfde. De verwerking van dit afval vraagt om een andere aanpak dan van het gewone restafval. De verbrandingstemperaturen liggen veel hoger, zodat de schadelijke stoffen als medicijnresten niet terugkomen in het milieu.

Om te blijven voldoen aan de wettelijke RMA-vereisten is het dan ook onontkoombaar dat de gemeente Doesburg beleid voert op het verwerken van medisch afval. Dat betekent dat niet eenvoudigweg kan worden besloten dat al het medisch afval van de inwoners met een beperking en/of chronische aandoening geduid kan worden als restafval. De gemeente moet op grond van de aanwezigheid van geneesmiddelenrestanten en chemisch afval in de gebruikte hulpmiddelen, zorgen voor de juiste afvalverwerking.

Gevolgen van Collegebesluit voor mensen met een beperking/aandoening.

Nederland heeft het VN verdrag voor de rechten van mensen met een beperking ondertekend.

Daarmee moeten we voldoen aan de doelstelling van dit verdrag dat mensen met een beperking op voet van gelijkheid kunnen participeren in onze samenleving. Het VN verdrag geeft ook aan dat de doelgroep wat betreft gezondheid niet voor hogere kosten mag worden gezet (art. 25 sub a). Het verdrag geeft aan dat er wat betreft levensstandaard gelijke toegang tot diensten moet zijn (art. 28 lid 2 sub a). Hoe verhoudt zich dat tot het College besluit over medisch afval?

Wat betreft stomamateriaal weten we dat, wanneer het gaat om colostoma) het afval per jaar tussen de 80 en 120 kilo ligt. Wat betreft urine en ontlasting ligt de hoeveelheid tussen de 2 en 2,5 kilo per 24 uur (inclusief het incontinentiemateriaal komt dat op minstens 750 kilo per jaar). Dit betekent dat de kosten voor mensen met een beperking gemiddeld met circa € 40,00 per jaar hoger kan liggen dan van andere inwoners.

De gemeente geeft meermaals aan dat er een kwijtscheldingsregeling is waarmee mensen met een laag inkomen aanspraak kunnen maken op vermindering/kwijtschelding. Dat staat echter haaks op het door Nederland geratificeerde VN verdrag, waarin in zijn algemeenheid geen onderscheid mag zijn tussen welke inwoners dan ook. Dit betekent dat Doesburg ofwel zijn inwoners met een beperking moeten vrijstellen van extra kosten met betrekking tot deze afvalkosten vanwege hun handicap/beperking, dan wel het medisch afval van deze inwoners apart moet ophalen.

Kortom, zowel op gebied van het milieu als vanwege het kostenaspect is het stadsbestuur nog niet klaar. We verwachten van dit College en de gemeenteraad dat zij beide problemen oplossen alvorens een besluit erover te nemen.

Landelijk normenkader Hulpmiddelen.

Het College heeft nu een tweetal malen aangegeven dat zij werkt conform het Landelijk normenkader Hulpmiddelen, maar dat zij geen meerwaarde ziet in de ondertekenen van de convenanten die daarin als uitgangspunt dienen. VNG en Ministerie roepen daartoe op. Het valt op dat de wethouder over dit onderwerp tot twee maal toe een voorbeeld noemt van een gebruiker van een scootmobiel. Eén voorbeeld behelst dat iemand met een scootmobiel een woning krijgt toegewezen waar een maximaal aantal scootmobielen mogen worden geparkeerd. Het tweede voorbeeld gaat over een gebruiker van een scootmobiel die een woning krijgt toegewezen waar de scootmobiel niet door de deur kan. Het is jammer dat deze voorbeelden niet alleen eenzijdig over één bepaald hulpmiddel gaan, maar bovendien nog niet ter zake doende zijn. Een scootmobiel is een verplaatsingshulpmiddel, niet bedoeld om binnen gebruikt te worden. Een woningzoekende met een beperking zal doorgaans geen woning aangeboden krijgen die niet geschikt is voor het gebruik van hulpmiddelen.

Het is beter te kijken naar de hulpmiddelen die door VNG en Ministerie bedoeld zijn. Het gaat bijvoorbeeld om loophulpmiddelen voor gehandicapte kinderen, om handbewogen rolstoelen voor kinderen en volwassenen, over elektrische rolstoelen, over douchehulpmiddelen en toilethulpmiddelen.

Het komt nog steeds voor dat bij verhuizing van de ene gemeente naar de andere iemand zijn rolstoel voor dagelijks gebruik moet inleveren omdat de nieuwe gemeente met een andere hulpmiddelenleverancier werkt. In het negatiefste geval gaat de nieuwe gemeente een heel nieuw aanvraagproces in met aanvraag, keuring en levering. Die procedure kan wel een kwartaal tot een half jaar duren. Al die tijd kan betrokkene niet zijn huis verlaten, kan een kind niet naar school of buiten spelen. Kan een rolstoel gebonden persoon niet gebruik maken van douche of toilet. En waarom? Omdat een gemeente zich niet juist heeft laten voorlichten en niet weet over welke voorzieningen en hulpmiddelen het gaat bij mensen die niet kunnen functioneren zonder.

En zelfs als een gemeente de aanvraag procedure zo kort mogelijk maakt, is het nog steeds het geval dat iemand die al jaren gebruik maakt van een aan hem of haar aangepast hulpmiddel, moet aantonen dat hij of zij het hulpmiddel inderdaad nodig heeft. Het is gebeurd dat een oude heer, die al 60 jaar zijn benen mist, bij de verhuizing naar een nieuwe gemeente in zijn aanvraagprocedure moest aantonen dat hij geen 500 meter meer kon lopen. Nog afgezien van het vernederende van zo'n zinloze procedure, is het voor de gemeente zelf kostenverhogend om onnodig ambtelijke tijd en inzet te vermorsen. Het is ook een vorm van vertrouwen om ervan uit te gaan dat als een inwoner met een beperking zelf aangeeft te kunnen functioneren met zijn huidige hulpmiddel, daar niet met bureaucratische regelgeving op te reageren.

Inclusie agenda.

Bovenstaande onderwerpen geven aan dat het nog zo eenvoudig niet is voor een gemeente om inzicht te hebben in behoeften en noodzakelijkheden van en voor mensen met een beperking/aandoening. Het gaat niet altijd alleen om fysieke toegankelijkheid, het gaat over wonen, participeren, burgerrechten en relevante wetgeving. Het is vooral geen verwijt aan een ambtelijk apparaat dat zij niet alle aspecten van het leven met een beperking kennen. Daarom is het van het grootste belang dat bij het opstellen van een Inclusie agenda de inwoners worden betrokken die door hun ervaringsdeskundigheid en hun activiteiten voor patiëntenorganisaties weten wat essentieel is om met je beperking te kunnen functioneren en op basis van gelijkwaardigheid maatschappelijk te kunnen participeren.

Het College doet er wijs aan alle vormen van advies van ervaringsdeskundigen ter harte te nemen en een Inclusie agenda pas aan de raad aan te bieden als die van een dergelijk advies is voorzien.

Openbaar invalidentoilet.

Al vele jaren vraagt de SGRD aan het College om een openbaar invalidentoilet in het centrum van Doesburg te plaatsen. Het enige resultaat is een openbaar toilet op de parkeerplaats de Bleek, maar de SGRD heeft direct al aangegeven dat dit niet de oplossing is. Het is simpelweg te ver weg van het centrum en wanneer mensen daar dan heen zijn gegaan in hun rolstoel is het kwaad meestal al geschied.

Bijkomend nadeel van de afgelegen plaats was, zoals de SGRD ook al voorspelde, dat er verschillende malen is ingebroken wat dus voor heel veel schade en kosten zorgt. De oplossing, met pin en dan nog contactloos betalen, brengt met zich mee dat veel mensen het toilet niet binnen kunnen komen, wat de openbare functie wegneemt. Waar dit toe kan leiden hebben we onder andere enkele weken geleden dus bij de Waag kunnen ervaren.

De corona crisis en met name de lockdown, heeft ons op dit gebied geleerd dat openbare toiletten absoluut noodzakelijk zijn en niet alleen voor de mensen met een beperking. Daarom doen we een oproep aan het College en aan alle politieke partijen om zo snel mogelijk een openbaar invalidentoilet in het centrum van Doesburg te plaatsen. Aarzel niet langer maar steek dan eindelijk de spade in de grond.

Namens het bestuur van Stichting Gehandicapten Raad Doesburg e.o.

Jelle Berends, voorzitter
Seringenlaan 76
6982 CC Doesburg

M: 0638681047
E: voorzitter@gehandicaptenraaddoesburg.org